

Schoolondersteuningsprofiel

Open Schoolgemeenschap Bijlmer

2021 - 2024

Hoofdstuk 1: Inleiding

Het schoolondersteuningsprofiel (SOP) is een wettelijk verplicht document dat iedere school moet hebben. Het profiel moet antwoord geven op de vragen:

- Welke ondersteuning kunnen wij bieden aan leerlingen met een ondersteuningsbehoefte?
- Waar liggen de grenzen van de door ons geboden ondersteuning?

In dit SOP wordt beschreven wat leerlingen, ouders/verzorgers, medewerkers en externe partijen van de OSB mogen verwachten ten aanzien van de basisondersteuning en onze extra ondersteuning aan leerlingen met een ondersteuningsbehoefte. De basis- en extra ondersteuning kan per school verschillen, aangezien ook de doelgroep per school verschilt. In hoofdstuk 4 wordt verder ingegaan op ons ondersteuningsaanbod.

De komende jaren staat een voortzetting van de implementatie van passend onderwijs centraal in de ondersteuning die wij binnen iedere deelschool aan de leerlingen (en ouders/verzorgers) willen bieden. Wat hebben de leerlingen (en hun ouders) nodig om het onderwijs te kunnen volgen? Maar ook: wat hebben de verschillende teams binnen de deelscholen nodig om dit aan de leerlingen te kunnen bieden? Uitgangspunt hierbij is dat leer- en ontwikkelproblemen niet een eindpunt zijn, maar een startpunt. Een startpunt waarbij op basis van de probleemanalyse aanvullende ondersteuning wordt gerealiseerd, om de leerling zo adequaat mogelijk naar een diploma te begeleiden.

Machteld Kruidenier, zorgcoördinator
voorjaar 2021

Hoofdstuk 2: Profilering school

2.1 Algemene missie en visie van de school

De Open Schoolgemeenschap Bijlmer is een bijzondere school voor vwo, havo en vmbo, waar leerlingen al vijftig jaar leren van elkaars talenten. Wij geloven dat wie je wordt op weg naar je eindexamen, net zo belangrijk is als het diploma dat je aan het einde van de rit behaalt.

Een school is er niet alleen om kennis bij te brengen. Emotionele, creatieve en praktische talenten verdienen net zo veel aandacht. Wij laten leerlingen door een breed lesaanbod en eigen lesmethoden, werken en leren met wat wij noemen: 'hoofd, hart en handen'.

Het gaat op de OSB bovendien om samen leren. In onze onderbouwklassen, waarin leerlingen met verschillende niveaus bij elkaar zitten, laten wij jongeren intensief met elkaar samenwerken. Zo profiteren ze van elkaars talenten. Niet voor niets is een van de kernwoorden op de OSB *ontmoeting*. Wij onderkennen de verscheidenheid van de samenleving en halen daar met onze werkwijze voordeel uit.

Tel daarbij de kleinschalige schoolopbouw en de betrokkenheid van onze docenten, en we kunnen met trots zeggen dat op de OSB elke leerling gezien en gekend wordt. We leiden zelfbewuste, sociale jonge mensen op, die respect hebben voor andermans sterke punten en begrip opbrengen voor andermans zwakten.

2.2 Visie op ondersteuning, mogelijkheden en beperkingen

De missie en het onderwijsconcept van de OSB staan ook centraal bij de begeleiding en ondersteuning van leerlingen. Wij willen een school zijn waar iedereen zich prettig en veilig voelt en waar leerlingen met een ondersteuningsbehoefte ook zo veel mogelijk kunnen leren. In onze ogen heeft een jongere behoefte aan ondersteuning op het moment dat het hem niet zelfstandig lukt het onderwijs te volgen, maar hij begeleiding nodig heeft van ouders/verzorgers of school en/of zelf iets extra's of anders moet doen.

Wij willen een school zijn waarin ook leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben, deel uitmaken van onze leergemeenschap. We vinden het belangrijk dat een leerling die extra ondersteuning nodig heeft ook het geloof heeft in eigen kunnen en het gevoel heeft dat hij erbij hoort, en dat men hem waardeert en met hem om wil gaan. Ook bij leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben, gaan we uit van de kwaliteiten die reeds in bezit zijn. Een leerling met een ondersteuningsbehoefte heeft ook iets te leren aan andere leerlingen.

Ten aanzien van het onderwijsaanbod voor leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte is gebleken dat wij goed kunnen inspelen op leerlingen met sociaal-emotionele problemen en/of leerbeperkingen (dyslexie, dyscalculie): maatwerk op individueel niveau, in persoonlijk contact. Dit komt mede door ons intensieve mentoraat, het accent op differentiatie en de leergemeenschap waar leerlingen die verschillen in talenten worden geaccepteerd.

De OSB staat open voor leerlingen met een ondersteuningsbehoefte, maar moet ook reëel zijn. Voor sommige leerlingen zijn we best een 'moeilijke' school, dat wil zeggen: we vragen van onze leerlingen om zich op verschillende terreinen te (willen) ontwikkelen. Je hoeft nog niet alles te kunnen, maar iedere leerling moet zich bewust zijn dat hij op de onderstaande kwaliteiten, vaardigheden en interesses in de loop van de schoolloopbaan op verschillende momenten en op verschillende manier wordt aangesproken.

- *geen homogene maar heterogene leeromgeving*. Een leerling moet daardoor zelfstandig kunnen werken en kunnen opgaan met uitgestelde aandacht. De leerling moet ook niet te veel worden afgeleid door omgevingsruis of erg prikkelgevoelig zijn.

- *planning en organisatie*. Omdat we werken met meerdere niveaus door elkaar en een daardoor deels verschillend onderwijsaanbod in een klas, moet een leerling redelijk goed zijn in het zelfstandig voor ogen houden van en (door)werken aan de eigen leervraag. Natuurlijk krijgt een leerling in het begin hierbij hulp van zijn mentor en vakdocenten, maar op den duur moet hij dit zelf kunnen.

- *zelfstandigheid versus samenwerken*. Zoals beschreven is een bepaalde mate van zelfstandigheid en zelfredzaamheid nodig. Aan de andere kant moet de leerling ook de vaardigheid bezitten om goed te kunnen samenwerken. Op de OSB leren we van en met elkaar, er zijn veel samenwerkingsopdrachten, leerlingen zitten in tafelgroepen. Als een leerling dit moeilijk vindt of door een belemmering frequent afwezig is, is ons onderwijs niet het meest passende. Onze leerlingen volgende gedurende de dag lessen in verschillende groepen en zitten niet altijd in hun vast mentorklas. Dit kan voor leerlingen ook onrustig zijn.

- *zien en gezien worden*. Leren gaat het best op een plek waar je je prettig en gekend voelt. Op de OSB kennen we elkaar goed. We werken in deelscholen met een vast team en een vaste groep leerlingen. Iedere les begint in een kring; in een kring is iedereen gelijkwaardig en kan iedereen elkaar in de ogen kijken. Leerlingen zijn zichtbaar in de kring en leren om in een groep te praten. Dat betekent dat leerlingen goed bij ons in beeld zijn, maar ook leren leerlingen elkaar goed kennen. Dat zorgt voor een vertrouwde en eigen plek voor iedereen.

Dit alles is natuurlijk een groot voordeel vinden wij, maar het heeft ook een keerzijde. Sommige leerlingen vinden het helemaal niet fijn als ze in gesprek moeten over wat verbeterd kan worden, moeten reflecteren en keuzes motiveren.

Wij vinden het belangrijk dat leerlingen zelf verantwoordelijk zijn en verantwoordelijkheid nemen voor elkaar.

- *hoofd hart handen. Elk kind heeft zijn eigen talenten*. Sommigen zijn theoretisch sterk, anderen kunnen beeldend veel, weer anderen hebben een praktisch inzicht om u tegen te zeggen. Op de OSB worden al die talenten aangesproken en ontwikkeld. Hoe verschillend getalenteerd leerlingen ook zijn, nieuwsgierig zijn ze allemaal. Die natuurlijke nieuwsgierigheid wakkeren wij aan met onze nadruk op onderzoekend leren. Op deze manier leren wij leerlingen – ook buiten de beeldende vakken om – op een creatieve manier na te denken. Het is dus belangrijk dat een leerling initiatief kan en durft te nemen en vragen stelt als hij iets niet begrijpt. Als een leerling deze vaardigheden niet bezit en ook niet kan/wil aanleren, zijn wij een moeilijke school voor deze leerling.

2.3 Positionering binnen het VO Amsterdam wat betreft onderscheidend onderwijsaanbod en/of ondersteuningsprofiel

De OSB onderscheidt zich van andere scholen onder andere door:

- wij zijn een brede schoolgemeenschap van vmbo-basis t/m vwo
- onze heterogeniteit
- ons onderwijsmodel van samenwerkend leren
- het werken in een leergemeenschap
- ons intensieve mentoraat
- het centraal stellen van de samenwerking leerling-ouders/verzorgers-school

Hoofdstuk 3: Aannamebeleid

3.1 Algemeen aannamebeleid leerlingen uit groep 8

De OSB volgt de regels die de Amsterdamse scholen binnen de kernprocedure met elkaar hebben afgesproken. Het basisschooladvies is leidend bij het aangeven van het niveau van de leerling. Op de OSB zijn leerlingen welkom met een vmbo-basis advies tot en met een vwo advies. Niet plaatsbaar zijn leerlingen met een (gedeeltelijk) advies voor praktijkonderwijs en/of leerlingen met meer dan 25% leerachterstand op twee van de volgende leergebieden (niet zijnde de combinatie technisch lezen en spelling): technisch lezen, begrijpend lezen, spellen en inzichtelijk rekenen.

Als een leerling niet plaatsbaar is, vanwege niet volledige en/of niet eenduidige gegevens van de aanleverende basisschool, nemen wij altijd contact op met de basisschool. De basisschool is verantwoordelijk voor completering en/of nadere onderbouwing van het advies. Blijft de leerling ook na contact en aanvullende informatie van de basisschool niet voldoen aan de plaatsingscriteria van de OSB, dan wordt de aanmelding (gemotiveerd) afgewezen. De OSB verwijst de leerling dan door naar een beter passende school.

Eind juni krijgen de leerlingen die definitief geplaatst zijn, een kennismakingsdag. Dan zal er ook een eerste kennismaking plaatsvinden met de mentor(en).

3.2 Aannamebeleid leerlingen met een (extra) ondersteuningsbehoefte

Omdat de OSB een bijzondere school is met een eigen werkwijze en ontwikkelingsdoelen, worden bepaalde vaardigheden van leerlingen gevraagd die nodig zijn om een diploma te kunnen halen. Vooral kunnen communiceren en samenwerken, staat hierbij centraal. Wij raden leerling, ouders en basisschool altijd aan bij twijfel eerst contact op te nemen met een van de zorgcoördinatoren van de OSB. Dit kan telefonisch of per e-mail. Afhankelijk van de vraag om informatie kan er ook een oriënterend gesprek op school worden gepland. Leerling en ouder(s) kunnen dan, samen met de zorgcoördinator, al vooraf bepalen of de OSB passend is voor de leerling.

Voor een leerling met een (extra) ondersteuningsbehoefte geldt hetzelfde aannamebeleid als bij de andere leerlingen. Wij letten op de match die aanwezig is tussen de aanwezige kwaliteiten van de leerling (en hun ouders) en de eigenschappen die nodig zijn voor het (samen)leren en ontwikkelen op de OSB (zie paragraaf 2.2). Daarnaast letten we ook op de belemmeringen die de ondersteuningsbehoefte met zich meebrengt. De ondersteuningsbehoefte van een leerling moet passen binnen de begeleiding die wij op het de OSB kunnen bieden. In hoofdstuk 4 wordt aangegeven wat onze basisondersteuning en extra ondersteuning inhoudt. Daarnaast mag de extra ondersteuningsbehoefte van de leerling het onderwijs aan de andere leerlingen niet belemmeren of negatief beïnvloeden.

Als tot plaatsing van een leerling met een extra ondersteuningsbehoefte in leerjaar 1 wordt overgegaan, stelt de zorgcoördinator, met behulp van mentor en leerlingcoördinator, en in overleg met de leerling en ouders/verzorgers een handelingsplan op. Dit handelingsplan krijgt de instemming van de leerling en ouders/verzorgers en wordt door alle partijen ondertekend. Het handelingsplan wordt gedurende het schooljaar geëvalueerd. Wanneer de resultaten achterblijven bij de in het handelingsplan gestelde doelen en het niet mogelijk is gebleken de leerling voldoende adequaat te begeleiden, wordt in overleg met ouders/verzorgers gezocht worden naar een andere school.

3.3 Afwijzingsprocedure leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte

Binnen het samenwerkingsverband Amsterdam is nauwkeurig omschreven op welke gebieden scholen preventieve en licht curatieve ondersteuning moeten kunnen bieden. Deze zogenoemde 'Amsterdamse Standaard' is verplicht voor alle aangesloten scholen. Een school kan dus niet

besluiten dat een leerling die basisondersteuning nodig heeft, niet toegelaten kan worden met als enig argument dat de school de benodigde ondersteuning niet kan bieden.

Wat wel aan de orde kan zijn, is dat de school kan oordelen dat de zwaarte van de problematiek de basisondersteuning overstijgt. De problematiek verlangt meer specialistische ondersteuning dan de school vanuit de licht curatieve basisondersteuning kan bieden. Er kan sprake zijn van een extra ondersteuningsbehoefte die de school niet kan bieden. Dat oordeel is aan de school.

Tegelijkertijd geldt dat de school een zorgplicht heeft. De school zal dus altijd met ouder(s)/verzorger(s) en de school waar de leerling vandaan komt onderzoeken wat de mogelijkheden van de betreffende leerling op de OSB zijn. Gezamenlijk wordt vastgesteld of en welke benodigde extra ondersteuning geboden zal kunnen worden. In principe wordt dit proces door de zorgcoördinator begeleid en wordt in overleg met een lid van schoolleiding wel of niet geplaatsd.

Als de school constateert dat zij de benodigde ondersteuning zelf niet kan bieden, zal zij in gesprek gaan met ouders/verzorgers. De school zal dienen aan te geven dat er een andere school is die wel een passend programma kan bieden, dat die school plaats heeft en bereid is de leerling toe te laten. Het is dan aan de ouders/verzorgers om hun kind op die school aan te melden. Pas op het moment dat de school waarnaar verwezen is een plaatsingsbesluit heeft genomen, gaat de zorgplicht over naar de (nieuwe) school die de leerling geplaatsd heeft.

3.4 Aannamebeleid zij-instromers

Leerlingen en hun ouders kunnen zich vanaf 1 april aanmelden voor de wachtlijst. Op onze website www.osbijlmer.nl bij 'ouders/verzorgers' en dan 'schoolwisselaars' staat verder beschreven hoe zij instroom in zijn werk gaat. De OSB hanteert de VO-VO procedure van het samenwerkingsverband van Amsterdam.

Hoofdstuk 4: Ondersteuningsaanbod op de OSB

4.1 De Amsterdamse basisnorm

De Amsterdamse standaard voor basisondersteuning beschrijft welke ondersteuning iedere Amsterdamse school moet bieden. De volgende 11 referenties vormen samen deze 'Amsterdamse standaard'. De school...

1. voldoet aan de regelgeving omtrent zorgplicht: aanmelding, toelating en informatieverstrekking aan ouders, klachtenregeling.
2. heeft haar visie op onderwijs en ondersteuning beschreven en een ondersteuningsplan of –profiel uitgewerkt.
3. biedt ten minste preventieve en curatieve ondersteuning op onderstaande gebieden. Deze ondersteuning wordt geboden in de 1ste, 2de of 3de lijn, al dan niet in samenwerking met ketenpartners.

Intelligentie	disharmonisch intelligentie profiel
Leer- en ontwikkelproblematiek	dyslexie, dyscalculie, taalontwikkelingsproblematiek, informatieverwerkingsprobleem
Werkhoudingsproblematiek	taakgerichtheid, aandacht en concentratie, motorische onrust, motivatie, planning en organisatie
Sociaal-emotioneel functioneren	faalangst, teruggetrokken gedrag, beheersing sociale vaardigheden, moeite met grenzen (accepteert wel correctie)
Fysieke beperkingen	slechtziend, slechthorend, (fijn) motorische beperkingen, chronische ziek, beperkte mobiliteit: rolstoelafhankelijk, maar zelfredzaam.
Thuisituatie / vrije tijd	veiligheid en welbevinden, middelengebruik

4. heeft een goed pedagogisch klimaat en is fysiek en sociaal veilig voor leerlingen en medewerkers.
5. heeft de voorgeschreven protocollen ontwikkeld en past die ook toe.
6. heeft zicht op de leerontwikkeling van alle leerlingen en werkt handelings- en opbrengstgericht bij het verlenen van ondersteuning aan leerlingen, vastgelegd in onderwijsperspectiefplannen.
7. versterkt de bekwaamheden en competenties van haar medewerkers; de docenten zijn vaardig in het omgaan met verschillen tussen leerlingen.
8. De school onderhoudt een effectieve ondersteuningsstructuur.
9. werkt samen met ketenpartners aan een effectieve ondersteuning en -structuur.

10. betreft ouders in beslissingen die hun kind betreffen en biedt hen toegang tot informatie en begeleiding bij de toewijzing van extra ondersteuning.
11. werkt planmatig en systematisch aan de verbetering van de effectiviteit van de ondersteuning.

De OSB voldoet, met blijvende aandacht, aan deze Amsterdamse basisnorm. In onderstaande paragraaf zal op bepaalde referenties dieper worden ingegaan.

4.2 Ondersteuningsstructuur op de OSB

Mentoren vormen de spil in de ondersteuningsstructuur. Zij hebben goed zicht op de schoolontwikkeling van een leerling door hun intensieve, soms dagelijkse contact met de leerling. De OSB kent een vorm van intensief mentoraat en koestert deze als manier van optimale leerlingbegeleiding.

Als een mentor zich zorgen maakt over een leerling, gaat hij altijd in gesprek met die leerling en zijn ouders/verzorgers en spreekt zijn zorgen uit. De mentor wordt hierin ondersteund door de leerlingcoördinator. Vaak is het maken van afspraken, welke worden vastgelegd in een ontwikkelingsperspectiefplan en regelmatig worden geëvalueerd, voldoende om de zorgen weg te nemen. Maar als blijkt dat er (tijdelijk) meer ondersteuning nodig is voor de leerling, kan de leerlingcoördinator advies vragen aan de zorgcoördinator. De zorgcoördinator geeft een advies over het vervolgtraject. De leerling en ouders/verzorgers worden door de mentor (eventueel samen met leerlingcoördinator) geïnformeerd over dit advies en geven hun akkoord voor het geadviseerde vervolgtraject.

Als blijkt dat er (tijdelijk) meer ondersteuning nodig is voor een leerling dan de mentor en leerlingcoördinator in overleg met het docententeam kunnen bieden, kan er ondersteuning worden inzet via externe partners. De zorgcoördinator is verantwoordelijk voor de inzet van deze ondersteuning. De aanvraag van extra ondersteuning gaat gepaard met een overzicht van de reeds ingezette ondersteuning (het onderwijsperspectiefplan (OPP)) en de evaluatie hiervan. De school kan gebruik maken van:

- de samenwerking met het OKT (Ouder- en KindTeam) of BPO (begeleider passend onderwijs) op school.
- de mogelijkheid van bespreking in het ZorgAdviesTeam (ZAT) waarin de zorgcoördinator van de school, het OKT, de leerplichtambtenaar, de jeugdarts en de jongerenwerker vertegenwoordigd zijn.
- doorverwijzing naar externe partijen.

Externe partners nemen de begeleiding van leerlingen nooit over, maar vullen aan vanuit hun expertise. Zij voorzien de school van handelingsadvies en indiceren de belastbaarheid van leerlingen.

In hoofdstuk 5 worden de taken van de betrokken (externe) functionarissen verder beschreven.

De OSB hanteert bij het bieden van (tijdelijke) extra ondersteuning een aantal uitgangspunten. Dit zijn:

- de leerling staat open voor de extra ondersteuning die hij krijgt. Het gaat tenslotte om een interventie die de ontwikkeling van de leerling zelf weer een positieve wending moet geven. Hetzelfde geldt voor de ouders/verzorgers.
- korte lijnen tussen de leerling, de school, de ouders en de betrokken organisaties;

- accent op preventieve hulp binnen de deelschool waardoor o.a. uitval tot een minimum wordt beperkt;
- de ondersteuning wordt op de OSB gezien vanuit een geïntegreerd ondersteuningsperspectief; dat wil zeggen dat alle voor de leerling relevante medewerkers in de school nadrukkelijk betrokken en verantwoordelijk zijn vanuit hun eigen taakstelling voor de ondersteuning van leerlingen. De regie ligt bij de zorgcoördinator.

4.3. Ondersteuningsaanbod

In deze paragraaf worden de verschillende ondersteuningsactiviteiten in de eerste en tweede lijn verder uitgewerkt. De eerste lijn zijn de mentor, het klassenteam, de leerlingcoördinator en de deelschoolleider, de tweede lijn is de zorgcoördinator in samenwerking met ZAT-partners. De derde lijn zijn de externe partijen die een behandelaanbod voor leerlingen hebben die een extra ondersteuningsbehoefte hebben. Ze zorgcoördinator vormt de verbindende schakel met deze partijen, is op de hoogte van het actuele behandelaanbod en initieert indien nodig inzet hiervan. In onderstaand schema staan de eerste en tweede lijn (dus de ondersteuning die op school geboden kan worden) beschreven.

Als een leerling gebruik maakt van de ondersteuning in de tweede lijn, wordt een ontwikkelingsperspectiefplan (opp) opgesteld. Het opp wordt door de mentor (ondersteund door de leerlingcoördinator) opgesteld, in samenspraak met leerling en ouder(s)/verzorger(s). Een opp is een plan waarin staat beschreven wat het (verwachte) uitstroomniveau is van een leerling, welke belemmerende en stimulerende factoren een rol spelen bij leerling, thuis en school en welke doelen/afspraken er nodig zijn om dat uitstroomniveau ook werkelijk te behalen. Een opp wordt door alle partijen ondertekend wordt om de zes tot acht weken geëvalueerd met de mentor, leerling en ouders/verzorgers.

Ondersteuningsbehoefte op gebied van...	(preventief/licht curatief) aanbod binnen de deelschool, 1 ^e lijn	Licht curatief aanbod 2 ^e lijn, extra ondersteuning
<u>Intelligentie</u> - disharmonisch profiel (ondergrens (deel)IQ 80)	ja (passend binnen de mogelijkheden van de mentor, vakdocenten en leerlingcoördinator)	bpo kan (tijdelijk) worden ingezet, individueel of groepsgewijs
<u>Leer- en ontwikkelproblemen</u> - taal/rekenen - dyslexie - dyscalculie - extra didactische ondersteuning - informatieverwerkingsprobleem	ja (passend binnen de mogelijkheden van de mentor, vakdocenten en leerlingcoördinator) Voor taal/rekenen zijn er aparte uren in de onderbouw.	bpo kan (tijdelijk) worden ingezet, individueel of groepsgewijs

Ondersteuningsbehoefte op gebied van...	(preventief/licht curatief) aanbod binnen de deelschool, 1 ^e lijn	Curatief aanbod 2 ^e lijn, extra ondersteuning
<u>Werkhoudingsproblemen</u> - taakgerichtheid - aandacht en concentratie - motorische onrust - motivatie - planning en organisatie	ja (passend binnen de mogelijkheden van de mentor, vakdocenten en leerlingcoördinator)	bpo kan (tijdelijk) worden ingezet, individueel of groepsgewijs wisselklas (max. 3 maanden)
<u>Sociaal-emotioneel functioneren</u> - faalangst - teruggetrokken gedrag - sociale vaardigheid - moeite met grenzen, accepteert wel correctie	ja (passend binnen de mogelijkheden van de mentor, vakdocenten en leerlingcoördinator)	bpo kan (tijdelijk) worden ingezet, individueel of groepsgewijs wisselklas (max. 3 maanden)
<u>Fysieke beperkingen</u> - slechthorend - slechtziend - motorische beperkingen - beperkte mobiliteit: rolstoelafhankelijk maar zelfredzaam - langdurig ziek	ja (passend binnen de mogelijkheden van de mentor, vakdocenten en leerlingcoördinator)	bpo of jeugdverpleegkundige kan (tijdelijk) worden ingezet om ondersteuningsbehoefte van de leerlingen te inventariseren en terug te koppelen aan school
<u>Thuisituatie</u> - veiligheid en welbevinden - middelengebruik	ja (passend binnen de mogelijkheden van de mentor, vakdocenten en leerlingcoördinator)	OKA kan (tijdelijk) worden ingezet, daarnaast wordt de leerling geregistreerd in Multisignaal. Bij signalen van kindermishandeling of huiselijk geweld wordt altijd advies gevraagd aan de zorgcoördinator (tevens aandachtsfunctionaris Kindermishandeling en Huiselijk Geweld). De OSB volgt het landelijk protocol Kindermishandeling en Huiselijk Geweld. In crisissituaties rondom veiligheid wordt Veilig Thuis betrokken.
<u>Verzuim</u> - leerplicht - ziekteverzuim	ja, de verzuimmedewerker signaleert en informeert, de mentor en evt. leerlingcoördinator voert	De leerplichtambtenaar en de jeugdarts kunnen worden ingezet (zie het verzuimprotocol voor afspraken rondom het melden bij

	gesprekken met de leerling en ouder(s)/verzorgers	leerplichtambtenaar en jeugdarts).
--	--	---------------------------------------

Omdat op de OSB ontmoeting en samenwerking centraal staat, bieden we extra ondersteuning op school zo veel mogelijk groepsgewijs aan. Voor individuele extra ondersteuning werken we samen met onze externe partners. Op onze website (en als bijlage bij dit schoolondersteuningsprofiel) is een gespecificeerd aanbod van het extra ondersteuningsaanbod te vinden.

OSB Wisselklas

Sommige leerlingen kunnen door leer- of gedragsproblemen soms niet langer in een gewone klas functioneren en dreigen uit te vallen. Voor deze leerlingen biedt de Wisselklas gedurende max. drie maanden opvang in een kleine klas met extra begeleiding. Elke leerling heeft zijn eigen afspraken en doelen waaraan hij werkt in de Wisselklas. Hierbij ligt de nadruk niet alleen op onderwijs, maar ook op gedrag. In de Wisselklas worden leerlingen intensief binnen de tweede lijn ondersteund door het Levvel VO-team. De ondersteuning is gericht op het trainen van vaardigheden (Tools for School), diagnostiek en het bieden van handelingshandvatten, te denken valt aan:

- Analyse van leerstijlen, evt. aanleren van nieuwe leerstijlen;
- Ondersteuning bij de planning en organisatie van schoolwerk;
- Begeleiding bij opmerkelijk gedrag;
- Spanningsboog & concentratie;
- Trainingen (FRT, SVT, weerbaarheid, impulsregulatie)
- Omgaan met boosheid & spanning
- Communiceren

Daarnaast wordt in kaart gebracht of de leerling wellicht nog extra, individuele hulp nodig heeft. Uiteindelijk doel is dat een leerling na enkele weken tot enkele maanden dusdanig is versterkt, dat hij voldoende heeft aan de ondersteuning van de eigen vakdocenten. De leerling heeft dan:

- inzicht in de gevolgen van bepaald gedrag of leerhouding en kan deze nadelige gevolgen ondervangen;
- ontwikkelt en presteert op niveau;
- functioneert binnen de groep.

Leerlingen komen in aanmerking voor de OSB Wisselklas als eerder ingezette interventies binnen de eerste lijn onvoldoende vrucht afwerpen. Net als bij verwijzing naar buitenschoolse onderwijsvoorzieningen, moet er gedurende langere periode binnen de deelschool, het klassenteam, met duidelijke handelingsgerichte afspraken (vast gelegd in een OPP) zijn gewerkt. Ieder OPP wordt minimaal om de zes tot acht weken geëvalueerd. Blijkt tijdens deze evaluatie dat de afspraken onvoldoende soelaas bieden voor het adequaat functioneren van de leerling in de groep, dan is een van de mogelijkheden dat wordt overgegaan tot aanmelding bij de Wisselklas.

De Wisselklas is expliciet een 'terugkeer'-klas. Leerlingen waarvan de leerbaarheid als onvoldoende wordt ingeschat en/of de problematiek te complex is en meervoudig, komen niet in aanmerking voor de Wisselklas. Voor deze leerlingen kan een toelaatbaarheidsverklaring tot speciaal onderwijs worden aangevraagd bij het samenwerkingsverband.

Passend onderwijs is er voor alle leerlingen. Het kan zijn dat niet alle verschillende ondersteuningsbehoeften van leerlingen in ons schoolondersteuningsprofiel aan bod komen of zijn

opgenomen in de Amsterdamse basisnorm. Bij elke leerling met een ondersteuningsbehoefte die niet is beschreven maar waar de leerling, ouders/verzorgers en de school wel mee te maken hebben, zal de zorgcoördinator met de leerling en ouders/verzorgers in gesprek gaan over wat de OSB wel/niet kan bieden.

4.4. Veiligheid

De sociale en fysieke veiligheid vormt een belangrijke randvoorwaarde om goed onderwijs te kunnen bieden. In het OSB Schoolveiligheidsplan staat de manier waarop de veiligheid wordt gewaarborgd omschreven. Wanneer er zorgen zijn om de veiligheid van een leerling of er een vermoeden is van onveilig gedrag, registreren wij de leerling altijd in Multisignaal, de regionale verwijzingsindex risicjongeren.

Met betrekking tot de sociale veiligheid vormt de open school- en lesstructuur de basis: de OSB werkt in deelscholen met een vast team en een vaste groep leerlingen. Iedere les begint, zoals eerder beschreven, in een kring waarin iedereen gelijkwaardig is en iedereen elkaar in de ogen kan kijken. Daarnaast zijn de mentorlessen gericht op het vergroten van sociale cohesie en acceptatie binnen de groep. Er zijn activiteiten die de sociale veiligheid en goede sfeer op onze school vergroten zoals 'Paarse Vrijdag' en lessen in het omgaan met elkaar en conflictbestrijding (mediation).

Er is een pestprotocol. Bij pesten hebben de mentoren, net als bij zorgsignalen, een belangrijke rol in het bespreekbaar maken en in het eerste aanspreekpunt zijn voor hun mentorgroep. De leerlingcoördinator ondersteunt de mentor hierin. De leerling en ouders/verzorgers kunnen ook worden verwezen naar de deelschoolleider. De OSB heeft voor leerlingen een intern vertrouwenspersoon voor vragen en klachten rondom ongewenste omgangsvormen (waaronder pesten, geweld, discriminatie en seksuele intimidatie). Indien nodig kan de externe vertrouwenspersoon hierbij betrokken worden.

Meer informatie over de klachtenprocedure en het veiligheidsbeleid is te vinden in de desbetreffende beleidsstukken.

4.5. Privacy

De OSB beschikt over een privacyreglement waarin de verwerking van gegevens van leerlingen en medewerkers is geregeld. Het reglement bevat niet alleen de verwerking van gegevens, maar regelt ook de toegang tot die gegevens, de beveiliging en de geheimhouding ervan en het inzage-recht.

Voor het bespreken/aanmelden van een leerling in het zorgadvies-team (ZAT) van de school en voor het aanmelden van een leerling bij de bpo en/of oka is toestemming van de leerling en van de ouders/verzorgers met gezag nodig. De mentoren vragen deze toestemming aan de leerling en ouders. Als de leerling 16 jaar of ouder is, volstaat de toestemming van de leerling. Wel worden de ouders/verzorgers dan geïnformeerd, als de leerling hierin toestemt.

Als de veiligheid van de leerling acuut in gevaar is, moeten wij handelen in het belang van de leerling en wordt niet altijd toestemming gevraagd aan leerling en/of ouders/verzorgers om bijvoorbeeld contact op te nemen met andere organisaties.

4.6. Protocollen en andere belangrijke informatie

De volgende protocollen zijn gerelateerd aan de Amsterdamse basisnorm en zijn al kort in dit SOP genoemd:

- Leerlingenstatuut

- Verzuimprotocol
- Pestprotocol
- Dyslexie- en dyscalculiebeleid
- Veiligheidsplan

Verder maakt de OSB gebruik van een aantal protocollen/documenten dat ook van belang is te noemen in het kader van het schoolondersteuningsprofiel:

- Protocol Kindermishandeling en Huiselijk geweld
- Medisch protocol
- Stappenplan Rouw en verdriet
- Protocol Gescheiden Ouders

Kindermishandeling en huiselijk geweld

Het Stappenplan Meldcode Kindermishandeling en Huiselijk geweld is als bijlage opgenomen in dit SOP. Indien er sprake van onveiligheid van de leerling vraagt de mentor altijd eerst advies aan de leerlingcoördinator en de aandachtsfunctionaris Kindermishandeling en Huiselijk geweld (tevens zorgcoördinator). Als de aandachtsfunctionaris niet bereikbaar is en de situatie acuut, kan ook de OKA worden ingeschakeld.

Medisch protocol

Wij volgen voor het verstrekken van medicijnen en verrichten van medische handelingen het protocol dat is opgesteld door de AJN (beroepsvereniging van jeugdartsen). Dit protocol kan worden opgevraagd bij de zorgcoördinator indien van toepassing op een leerling met medicatiegebruik. Medische handelingen (met uitzondering van verplichtingen in noodsituaties) voeren wij niet uit.

Rouw en verdriet

In het 'Stappenplan Verdriet en Rouw' van de GGD (september 2012) wordt ingegaan hoe te handelen bij crisissituaties en verlies in en om de school. Dit stappenplan is een interne notitie en is een handleiding voor de medewerkers van de OSB.

Protocol Gescheiden Ouders

Indien de ouders van een leerling gescheiden zijn, is het belangrijk dat er duidelijkheid is over de manier waarop de communicatie en consultatie over de vorderingen van de leerling verloopt. De OSB volgt de wettelijke regels met betrekking tot de informatieplicht jegens gescheiden ouders.

4.7. Bovenschoolse trajecten en speciaal onderwijs

Als de OSB bepaalde extra ondersteuning niet kan bieden, wordt gebruik gemaakt van externe trajecten en/of verwijzing naar speciaal onderwijs. De school is verantwoordelijk voor het doorverwijzen van de leerlingen die deze extra ondersteuning nodig hebben of het vragen van externe deskundigheid als dit voor een leerling nodig is.

Bovenschoolse trajecten

Binnen het samenwerkingsverband van Amsterdam kan de school leerlingen aanmelden voor een aantal trajecten. Op de site van het samenwerkingsverband (www.swvadam.nl) staan deze trajecten

allemaal genoemd. In dit SOP wordt ingegaan op de voorzieningen waarvan de OSB gebruik maakt. Dit zijn:

- APOZ
- Levvel inzet op school
- LINK
- School2Care

Als een leerling voor deze extra ondersteuning in aanmerking komt, zal de zorgcoördinator in gesprek gaan met de leerling en de ouders/verzorgers. Er wordt voor een van bovengenoemde trajecten aangemeld via het digitale aanmeldsysteem van het samenwerkingsverband. Als de aanmelding (met bijbehorende bijlagen) compleet is, wordt deze in behandeling genomen door de onderwijsconsulenten van het samenwerkingsverband. Bij toekenning vindt er een dossieroverdracht plaats naar de trajectcoach. Kort daarna worden leerling, ouders/verzorgers en de zorgcoördinator uitgenodigd voor een startgesprek. Hieronder wordt in het kort de bovenschoolse trajecten beschreven.

Levvel inzet op school (VO-team)

Het VO-adviesteam van Levvel ondersteunt de Amsterdamse scholen voor voortgezet onderwijs bij het tijdig signaleren en duiden van gedrags-, sociale, emotionele en psychiatrische problemen van leerlingen in de context van de school- en thuissituatie. Het team geeft de school, de leerling en de ouders/verzorgers advies. Bijvoorbeeld over de benodigde handelwijze van school of over de verwijzing naar ander onderwijs. De adviezen worden gebaseerd op beschikbare informatie, aangevuld met eigen observatiegegevens en waar nodig onderzoek. Het VO-adviesteam van Levvel wordt ingeschakeld voor advies en ondersteuning bij de omgang met leerlingen met ernstige problemen in het functioneren op school.

APOZ

APOZ is er voor leerlingen tussen 12 en 20 jaar die vanwege hun beperkte belastbaarheid om medische redenen niet in staat zijn om het reguliere onderwijsaanbod te volgen op school. Met vakinhoudelijke ondersteuning thuis van docenten die breed inzetbaar zijn, lukt het deze leerlingen om (voor een deel) onderwijs te volgen. De school blijft gedurende de begeleidingsperiode verantwoordelijk voor de inhoud van het schoolcurriculum.

LINK

In het traject LINK kunnen thuiszittende leerlingen met angst- en stemmingsproblematiek hun schoolgang weer normaliseren. Door hun onderwijsbehoeften te formuleren en ze voor te bereiden op een passende plek binnen het reguliere onderwijs, kunnen zij hun loopbaan in het regulier onderwijs vervolgen. Zij krijgen op een rustige, veilige plek begeleiding en onderwijs van ervaren leerkrachten, begeleiders en hulpverleners die gespecialiseerd zijn in leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte. Er wordt nauw samengewerkt met de eigen behandelaar uit de ggz, de ouders en de school van herkomst.

School2Care

Bij School2Care maken Amsterdamse jongeren die thuis, op school en op straat veel problemen hebben een nieuwe start. Samen met een persoonlijke coach pakken ze de draad weer op en

vervolgen ze hun schoolloopbaan. De coach heeft veelvuldig contact met ouders en betrokken hulpverlening. De leerlingen volgen lessen in een kleine klas en na de lessen volgt er een avondprogramma. Ze volgen lessen die zoveel mogelijk aansluiten bij het programma op hun oude school.

Speciaal onderwijs

Soms blijkt dat een leerling met een extra ondersteuningsbehoefte, ondanks extra inzet, onvoldoende tot zijn recht komt op de OSB. De leerling heeft dan structureel intensieve begeleiding nodig om het leerproces goed te doorlopen of het gedrag van de leerling is dusdanig onberekenbaar en onvoorspelbaar, dat hij een gevaar vormt voor de leeromgeving. De school (zorgcoördinator) kan in voorgenoemde gevallen een toelaatbaarheidsverklaring voor speciaal onderwijs aanvragen bij het samenwerkingsverband. De school zal bij deze aanvraag voldoende moeten onderbouwen waarom niet aan de ondersteuningsvraag van de leerling kan worden voldaan, op welke wijze dit is onderzocht en welke ondersteuning en interventies reeds zijn ingezet ten einde een verwijzing naar speciaal onderwijs te voorkomen.

Hoofdstuk 5: Betrokken functionarissen

De interne functionarissen die bij de ondersteuningsstructuur een rol spelen zijn mentoren, de leerlingcoördinatoren, de verzuimmedewerker, de deelschoolleider, de zorgcoördinator (incl. aandachtsfunctionaris kindermishandeling en huiselijk geweld) en de interne vertrouwenspersoon.

De belangrijkste externe functionarissen die betrokken zijn bij onze ondersteuningsstructuur zijn:

- de ouder- en kindadviseur (OKA),
- de begeleider passend onderwijs (bpo),
- de GGD-schoolarts en de medisch-OKA (schoolverpleegkundige)
- de leerplichtambtenaar
- jongerenwerker

OKA

De OKA (OuderKind-Adviseur) is werkzaam in een team, het OKT (Ouder- en KindTeam). Bij het OKT kunnen scholen, ouders en leerlingen terecht met al hun vragen over opgroeien en ontwikkelen.

Kleine vragen of grote problemen: het OKT is er om mee te denken en oplossingen te zoeken.

Als er om een leerling zorgen zijn rondom sociaal-emotionele problematiek of rondom de thuissituatie/vrije tijd, is het mogelijk de leerling via de zorgcoördinator aan te melden. Vaak gaat het dan om zorgen die van invloed zijn op de schoolontwikkeling van de leerling.

Ouders/verzorgers en leerlingen kunnen ook rechtstreeks contact opnemen met het OKT. Dit kunnen ouders/verzorgers en leerlingen doen als de begeleiding die zij nodig hebben niet schoolgerelateerd is.

BPO

De begeleider passend onderwijs (bpo) wordt ingezet voor leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte. De bpo wordt met name ingezet voor leerlingen die een extra ondersteuningsbehoefte hebben op het gebied van leer- en werkhoudingsproblematiek. Maar ook voor leerlingen met een fysieke beperking, waarvoor aanpassingen nodig zijn, kan hij (tijdelijk) worden ingezet.

GGD- Jeugdgezondheidszorg

De jeugdarts en medisch-OKA (schoolverpleegkundige) werken samen met school aan gezondheidsbevordering, gezondheidsbescherming en ziektepreventie. De medisch-OKA neemt onder de eerste- en derdejaars leerlingen de JEJG (een vragenlijst met betrekking tot het lichamelijk en geestelijk welbevinden van een leerling) af en naar aanleiding van de resultaten van deze vragenlijst, wordt er, indien nodig (bij een bepaalde score), een individueel gesprek gevoerd. De uitkomst van de screening wordt besproken met de zorgcoördinator. Leerlingen kunnen worden doorverwezen naar (externe) partners voor verdere ondersteuning en begeleiding.

De jeugdarts speelt een belangrijke rol bij het verzuim door ziekte. Leerlingen met een bovengemiddeld ziekteverzuim worden door de verzuimmedewerker aangemeld bij de jeugdarts voor een consult. De jeugdarts roept de leerling en/of ouders op en maakt een handelingsplan over de klachten die het ziekteverzuim in stand houden. De jeugdarts koppelt, indien de leerling en ouders hiervoor toestemming geven, de informatie terug aan de verzuimcoördinator en deze maakt hiervan een aantekening in Magister. Op die manier wordt de informatie teruggekoppeld aan de

mentor en leerlingcoördinator. De afspraken die binnen school zijn gemaakt bij zorgelijk ziekteverzuim staan beschreven in het Verzuimprotocol.

Leerplicht

De leerplicht werkt vanuit het stadsdeel of de gemeente waarin de leerling woont. Leerplichtambtenaren hebben een wettelijke taak bij het aanpakken van het schoolverzuim. Ze spelen ook een rol in de preventie daarvan. De reguliere contacten met de leerplicht over een verzuimmelding van een leerling verloopt in principe via de verzuimmedewerker, deze meldt de leerling aan in een systeem. In geval dat de gemelde leerling bekend is bij de zorgcoördinator, neemt de leerplichtambtenaar contact op met de zorgcoördinator voor aanvullende informatie. De leerplichtambtenaar is aanwezig bij de bijeenkomsten van het ZAT. De afspraken die binnen school zijn gemaakt bij rondom schoolverzuim staan beschreven in het Verzuimprotocol.

Jongerenwerker

De jongerenwerkers komen, door in en rond school aanwezig te zijn, bijvoorbeeld in de pauzes en na schooltijd, makkelijk in contact met leerlingen. Leerlingen kunnen bij hen terecht met vragen of problemen. Zij kunnen jongeren op een laagdrempelige manier toe leiden naar extra ondersteuning. Jongerenwerkers weten wat er speelt in het leven en de leefomgeving van de jongeren buiten de schoolmuren. Door een goede samenwerking tussen het jongerenwerk, school en overige (externe) partners, kunnen jongeren daardoor nog beter ondersteund worden.

Zorgadviesteam (ZAT)

Het ZAT is een belangrijk onderdeel van de ondersteuningsstructuur van elke school voor voortgezet onderwijs en dus ook van de OSB. Het ZAT bestaat uit verschillende deskundigen in het omgaan met jongeren. Samen kunnen zij een vollediger beeld van een jongere krijgen dan alleen. De functies van het ZAT zijn in hoofdzaak gelegen in interdisciplinaire probleemanalyse, handelingsadvisering/consultatie aan schoolfunctionarissen, verwijzing en toeleiding naar externe instellingen en de afstemming met de (externe) hulpverlening op onderwijszorg.

Vaste deelnemers zijn:

- zorgcoördinator (tevens voorzitter)
- leerplichtambtenaar
- OKA
- GGD-jeugdarts
- BPO'er
- Jongerenwerker

De volgende betrokkenen kunnen op uitnodiging ook aanwezig zijn:

- mentor en/of leerlingcoördinator
- coördinator zorg & veiligheid stadsdeel Zuidoost
- leerling
- ouders
- buurtregisseur
- externe hulpverlening indien met toestemming van leerling en ouders

Een leerling wordt door de zorgcoördinator, de OKA en/of een van de (externe) partners aangemeld voor het ZAT. Voordat de leerling door de zorgcoördinator wordt aangemeld, is deze aanmelding door de mentor besproken met de leerling en zijn ouders/verzorgers. Als de leerling en/of ouders geen toestemming geven, kan de leerling anoniem worden besproken. Alleen bij ernstige problemen of ernstige vermoedens van kindermishandeling kan het ZAT besluiten dat het in het belang van de jongere is om de privacy-afspraken te doorbreken.

Na de ZAT-bijeenkomst worden de afspraken uit de bijeenkomst door de zorgcoördinator in Magister gezet, zodat mentoren, leerlingcoördinatoren, deelschoolleider en eventueel experts zijn geïnformeerd. De zorgcoördinator noteert alleen die afspraken in Magister, die voor het onderwijskundig proces relevant zijn om te weten.